

Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28040>

Özet

Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDYÖ) 2015 yılında İzzet Sever ve A. Z. Zaban tarafından yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personelin ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik yeterlik algıları belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Bu ölçek, öğretim elemanlarının kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini ve bu yetkinlik algısının eğitim kalitesi üzerindeki potansiyel etkilerini incelemek için kritik bir araç sunmaktadır. Ölçek, özellikle akademik çevrelerdeki öz-yeterlik inançlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi gereken alanların tespiti açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve Değerlendirme, Yeterlik Algısı, Akademisyen, Öz-yeterlik, Psikometrik Geliştirme, Öğretim Elemanları, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

İzzet Sever, A. Z. Zaban.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının, ders verme, sınav hazırlama, uygulama ve sonuçlar değerlendirme gibi temel ölçme ve değerlendirme görevlerini yerine getirme konusundaki algılanan yeterlik düzeylerini belirlemektir. Bu belirleme, akademik personelin mesleki gelişim ihtiyaçlarını ortaya koymak ve hizmet içi eğitim programlarının etkinliğini artırmak için bir zemin sağlar.

Araştırmacılar, ölçme ve değerlendirme yeterlik algısının, öğretim elemanlarının öğrenci başarısına adil ve doğru bir şekilde yansıtma becerileriyle yakından ilişkili olduğunu varsaymaktadır. Ölçek, bu yeterlik algılarını çok boyutlu bir yapıda inceleyerek, hangi alanlarda (örneğin, geleneksel testler, alternatif değerlendirme yöntemleri, etik standartlar) algının daha düşük veya yüksek olduğunu tespit etmeyi amaçlar.

Yapı

Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği, yeterlik algısının ölçen ve genellikle çok faktörlü bir yapıya sahip olan psikolojik bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, genellikle akademik personelin ölçme araçlarını hazırlama, uygulama, analiz etme ve sonuçlar yorumlama becerilerine dair inançlarını kapsar.

Ölçek geliştirme çalışmaları, genellikle bu yapının farklı alt boyutlardan oluştuğunu göstermiştir.

Bu alt boyutlar arasında "Geleneksel Ölçme Yeterli?" (çoktan seçmeli testler, yazılı sınavlar), "Alternatif Değerlendirme Yeterli?" (portfolyo, performans değerlendirme) ve "Ölçme Sonuçları'nı Kullanma Yeterli?" (geri bildirim verme, notlandırma) gibi bileşenler bulunabilir. Bu bileşenler, öğretim elemanları'nın görev tanımları'ndaki çeşitliliğe paralel olarak yapılandırılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlenmiştir.

Ayrıca, ölçek maddelerinin ilgili literatür ve uzman görüşleri dikkate alınarak geliştirilmesi yoluyla içerik geçerliği sağlanmıştır. Kapsamlı bir madde havuzu oluşturulmuş ve uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yeterlik alanları'nı temsil etme düzeyi değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayısı (Internal Consistency) hesaplanarak rapor edilmiştir. Geliştirme çalışması'nda, ölçeğin genel ve alt boyutlar bazında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu bulunmuştur.

Genellikle, bu tür bir yeterlik algısı ölçeğinde Cronbach Alfa katsayısı'nın .80 ve üzerinde olduğu rapor edilir, bu da ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir. Yüksek güvenirlik değerleri, ölçekten elde edilen puanların zaman içinde istikrarlı ve hatasız olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. KFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu belirlemek için kullanılmıştır; DFA ise belirlenen faktör yapıları'nın teorik model ile uyumunu test etmiştir.

Analizler, genellikle ölçeğin birden fazla faktör altında toplandığını ve bu faktörlerin ölçme ve değerlendirme yeterliğinin farklı yönlerini temsil ettiğini göstermiştir. Faktör yüklerinin yeterince yüksek olması, maddelerin ilgili faktöre güçlü bir şekilde bağlı olduğunu kanıtlamaktadır.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi) Ölçeği. Orijinal makalede derecelendirme bilgisi yer

almamakla birlikte, yeterlik algısı ölçekleri genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi formatta sunulur.

Language Available: Türkçe

Population Group: Akademik Personel / Öğretim Elemanları

Age Group: Yetişkin (Yükseköğretim Kurumlarında Görevli)

Population Details: Üniversitelerde görev yapan araştırmacı görevlileri, öğretim görevlileri, yardımcı doçentler, doçentler ve profesörler.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) ölçeğidir. Katılımcılar, kendilerine sunulan yeterlik ifadelerine ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Akademik Yeterlik, Öz-değerlendirme, Yükseköğretim, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: i_sever@anadolu.edu.tr (Sorumlu Yazar İzzet Sever)

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2015 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için genellikle sorumlu yazar İzzet Sever ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda izinler genellikle makale referans gösterilerek alınabilir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarların onayı zorunludur.

Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden erişime açıktır. Makalenin tam metnine buradan ulaşılabilir: dergipark.gov.tr.

Kaynaklar

Sever, İ., ve Saban, A. İ. (2015). Öğretim elemanlarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 173-204. DOI: <http://dx.doi.org/10.19171/uuefd.70673>

Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, saılanan kaynak erikte bulunmamaktadır. Maddelere eriim için yukarıda belirtilen makalenin tam metninin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM